

Základní škola a Mateřská škola Čistá, okres Svitavy

„Rozhlížím se kolem sebe“

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Vychovatelka: Věra Kladivová

Dokument vstupuje v platnost: 30. 8. 2016

Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Název programu	„Rozhlížím se kolem sebe“
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Čistá, okres Svitavy
Adresa školy	Čistá 3, 569 56
Jméno ředitele školy	Mgr. Miloslava Siglová
IČ	70985642
RED-IZO	650052595
Telefon	461 634 115
E-mail	skolacista@seznam.cz
web	http://www.cista.wz.cz/
Zřizovatel	Obec Čistá
Adresa zřizovatele	Čistá 376, 569 56
Telefon	461 634 903
E- mail	obec.cista@iol.cz

razítko školy

Mgr. Miloslava Siglová

ředitel školy

Obecná charakteristika podmínek vzdělávání ve školském zařízení

1. Hlavní cíle ŠVP pro školní družinu

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle dané školským zákonem č. 561/2004 sb. Činnost družiny se řídí zvláštní vyhláškou č. 74/2005 sb. §5, odst. 2 školského zákona.

Respektujeme věkovou přiměřenost a individualitu dítěte.

- ŠD umožňuje odpočinkové, klidové i aktivní činnosti
- Vede děti k smysluplnému využití volného času
- Působí na rozvoj osobnosti dětí, jejich učení a poznání
- Snaží se získávat děti pro ochranu životního prostředí
- Rozvíjí v dětech samostatnost a schopnost působit na své okolí
- Vede děti k osvojování základních morálních hodnot a kamarádství
- Napomáhá v prevenci negativních sociálních jevů
- Rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

2. Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina má jedno smíšené oddělení s kapacitou 25 žáků. Vzhledem ke kapacitě a provozu školní družiny zde vykonává činnost jedna vychovatelka.

Provoz školní družiny je od pondělí do pátku od 11:40 do 15:40 hodin.

3. Podmínky pro přijímání a ukončování docházky žáků do školní družiny

Do školní družiny se mohou přihlásit žáci ze všech pěti ročníků, přednost mají žáci z nižších tříd. Přijímání žáků probíhá formou zápisních lístků, v nichž jsou uvedeny základní údaje o žákovi. Žák může být z družiny vyloučen, pokud nějakým významným způsobem porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje bezpečnost svou i ostatních.

4. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Žákům se speciálními potřebami bude ve spolupráci s třídní učitelkou a podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude ŠD podle svých možností nabízet další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů opět po domluvě a ve spolupráci s třídní učitelkou.

5. Materiální podmínky

Školní družina je umístěna v prostorách základní školy v samostatné třídě, je vybavená stolními hrami, televizí, videem, DVD přehrávačem, CD přehrávačem. Je zde umístěna školní knihovna. Také využíváme počítačovou učebnu, tělocvičnu, hřiště a keramickou dílnu. Naše družina nemá vlastní rozpočet.

6. Personální podmínky

Ve školní družině pracuje jedna vychovatelka, která splňuje požadavky na vzdělání. Během celého pedagogického působení rozvíjí osobní a sociální kompetence důležité pro další rozvoj osobnosti dítěte. Je iniciátorem a průvodcem dětí při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí.

7. Psychosociální podmínky

Ve školní družině jsou respektovány potřeby jedince a jeho osobní problémy, věková přiměřenost a individualita dítěte, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi. Chráníme děti před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Vytváříme klidné prostředí a příznivé sociální klima. Dbáme na kvalitní komunikaci, úctu, toleranci, spolupráci a pomoc druhému, informujeme žáky a jejich rodiče o činnosti školní družiny.

8. Zásady bezpečnosti a ochrany zdraví dítěte

Vychovatelka dbá na bezpečnost pohybu dětí v budově školy, na hřišti, při vycházkách. Zajišťuje a kontroluje uložení všech věcí a pomůcek, které využívá školní družina. Dbá na kvalitní větrání, zabezpečení elektrických zásuvek, bezpečnou manipulaci s předměty a pomůckami, aby nedošlo k úrazu. Sleduje vhodné oblékání dětí vzhledem k ročním obdobím. Veškerá případná zranění ošetří nebo zajistí odborné ošetření. Úrazy zaznamená do knihy úrazů. Důležitým bodem při výchově malých dětí je nutnost děti dobře připravit a naučit je přiměřenému a správnému chování v mimořádných situacích. Mluvíme také o nebezpečných situacích- neznámá voda, oheň, cizí osoba, bloudění v lese i ve městě.

9. Obsah a formy činnosti ve školní družině

Družina navazuje na vyučování v základním vzdělání, má své specifické postupy vyjádřené požadavky pedagogiky volného času.

Jsou to činnosti:

- Pravidelné- jsou dány týdenní skladbou zaměstnání
- Příležitostné akce- svátky, výlety do Litomyšle
- Široká nabídka spontánních aktivit- individuální činnosti podle zájmu jednotlivců, limitované materiálním vybavením a časově
- Odpočinkové činnosti- nejen klidový, ale také aktivní odpočinek, kompenzující jednostrannou zátěž během dne
- Příprava na vyučování- zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování

Základním prostředkem je **hra** a vytváření zážitků.

Výchovná práce v naší školní družině splňuje požadavky pedagogiky volného času. Jsou to:

- Dobrovolnost
- Zajímavost
- Zájmovost
- Aktivita
- Citlivost
- Citovost
- Prostor k seberealizaci

Činnost školní družiny vede k naplňování těchto klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

Žák si hraje rád: hry námětové, dramatické, konstruktivní, pohybové, didaktické, slovní, smyslové, psychomotorické, hudební, výtvarné, vycházky zaměřené na pohyb, výlety do okolí, exkurze, návštěvy výstav, divadel, práce v keramické dílně, práce s netradičním materiálem.

2. Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů kolem sebe a pomáhá je řešit (spoluvytváří pravidla soužití, rozpozná problém a učí se ho řešit), učí se hledat v encyklopediích, sám nebo s pomocí řeší zadané úkoly, dovede se přizpůsobit změnám, snaží se překonávat překážky.

3. Komunikativní kompetence

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, používá vhodně formulované věty, umí vyjádřit svůj názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, naslouchá druhým, učí se být tvůrčí a mít představivost (četba, hra, dramatizace, vystupování na veřejnosti – besídky).

4. Sociální a interpersonální komunikace

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si odpovědnost, spolupracuje ve skupině, dokáže se podřídit i prosadit (společenskými hrami, napodobováním, tvořením pravidel, skupinové práce, při úklidu prostředí, diskusemi, běžné aktivity podporující sblížení dětí s dospělými).

5. Činnostní a občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně, respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí (hravými činnostmi, pomocí mladším dětem, pomoc při úklidu třídy, společnou tvorbou pravidel, řešení problémových situací).

6. Kompetence k trávení volného času

Žák se učí účelně trávit volný čas, umí si vybrat činnosti dle zájmu a dle svých dispozic a své zájmy dále rozvíjí. Umí odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času (snaha vychovatelky nabízet zajímavé aktivity, ze kterých si vyberou všechny děti).

Délka a časový plán vzdělávání

Tento vzdělávací plán obsahuje výběr činností, ze kterých vychovatelka čerpá podle aktuálního složení žáků v oddělení. Realizace jednotlivých námětů je závislá na průběžném působení vychovatelky. Plán počítá s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Školní družina se účastní všech akcí školy, spolupracuje s MŠ Čistá.

Evaluační plán

Je zahrnut do časového plánu. Evaluace znamená hodnocení a zjišťování kvality pedagogického působení, je důležitou součástí pedagogického ovlivňování volného času dětí. Evaluace bude průběžně uskutečňována pozorováním, rozhovory.

Rozhlížím se kolem sebe

1. Místo, kde žijeme	
Tematický okruh	Číslo kompetence
<ul style="list-style-type: none"> • V září vítáme prvňáčky ve školní družině, orientujeme se ve škole. 	2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Povídáme si o domech, ve kterých bydlíme. Malujeme ideální dům, ve kterém bychom chtěli bydlet, co se u nás změnilo přes prázdniny. 	2, 3, 4
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházce plánujeme nejkratší a nejnebezpečnější cestu do školy. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku soutěžíme ve znalosti dopravního značení a předpisů. 	1, 5, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na podzim a na jaře si namalujeme silnici a značky, na ní zkusíme jezdit na koloběžkách a kolečkových bruslích. Známe pravidla. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Co nesmí chybět na našem kole. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitostně si na vycházkách a na výletech vyhledáváme zajímavosti naší obce, povídáme si o všem, co můžeme najít v Litomyšli. 	1, 2, 5, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Besedujeme nad kronikou obce a školy. 	1, 3, 4
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitostně hledáme místa, kudy vedla Trstěnická stezka. 	1, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházkách si povídáme o tom, kdo kde bydlí, jakou má profesi. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Kreslíme, čím bychom chtěli být. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházce si povídáme o nejbližších vesnicích, co tam můžeme najít zajímavého, co nám říkali rodiče. 	1, 3, 5, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na jaře a na podzim se seznamujeme s mapovými značkami, namalujeme si mapu. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Stavíme krajinu v přírodě z větviček, kamení, sněhu, stavíme tvrz. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku ve skupinách soutěžíme, kdo zná nejvíce názvů měst, hradů, řek, od určitého písmene. 	1, 2
<ul style="list-style-type: none"> • Celoročně zdobíme okna a chodby školy. 	1, 2, 6

2. Lidé kolem nás

<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku si povídáme o našich rodinách. 	3, 4, 5
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitostně se seznamujeme se starými řemesly, povídáme si o jarmarku. 	3, 4, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Povídáme si o našich vlastnostech, sestavujeme žebříček hodnot 	2, 4, 5
<ul style="list-style-type: none"> • Umíme odpovídat na otázku, co je to plýtvání jídlem, penězi. Známe hodnotu peněz, přemýšlíme, kde můžeme ušetřit. 	3, 4, 5
<ul style="list-style-type: none"> • Napíšeme příběh o putování papírové bankovky, kdo ji měl v ruce, za co ji utratil. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Celoročně hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. 	3, 5, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na jaře si čteme o velikonočních zvycích, malujeme masopustní masky, zdobíme velikonoční vajíčka, připravíme výzdobu oken. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Vyrábíme přáníčka na Den matek, vyšíváme, pracujeme patchworkovou technikou, povídáme si o maminkách. Umíme ocenit jejich práci. 	3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Od září vyrábíme vánoční dárky, využíváme keramické dílky, šijeme, vyšíváme. Povídáme si o estetické stránce našich dáreků. 	3, 4, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Posloucháme a učíme se zpívat koledy, čteme vánoční příběhy, poznáváme vánoční zvyky. 	3, 4
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku se učíme základům etikety pomocí her, povídáme si o slušném chování. 	1, 3, 5
<ul style="list-style-type: none"> • Umíme zdravit, požádat o něco, telefonovat. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Povídáme si o pořadech v televizi, porovnáváme realitu s některými filmy a seriály. 	3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitostně výtvarně ztvárníme zvlášť zajímavý pořad určený dětem. 	3, 6

3. Lidé a čas

<ul style="list-style-type: none">• V průběhu roku se snažíme pochopit, co znamená správně využívat volný čas.	3, 6
<ul style="list-style-type: none">• Vyprávíme si zážitky z předchozího odpoledne, z víkendu, z prázdnin. Snažíme se najít dobře využitý čas.	3, 6
<ul style="list-style-type: none">• Učíme se plánovat odpoledne, víkend, prázdniny (co všechno stihneme).	3, 6
<ul style="list-style-type: none">• V encyklopediích a na internetu vyhledáme různá měřidla času.	1, 3
<ul style="list-style-type: none">• Vysvětlujeme si, co vlastně znamená slovo „nestíhám“.	3, 6
<ul style="list-style-type: none">• Celoročně diskutujeme o čase, který trávíme před televizní obrazovkou a u počítače.	3, 4, 6
<ul style="list-style-type: none">• Využíváme počítač pro získávání informací, pracujeme s různými výukovými programy	1, 6
<ul style="list-style-type: none">• Podle možností si připravíme tablo na téma „Jak se měníme v průběhu času“- fotografie nás i rodiny.	3, 6
<ul style="list-style-type: none">• Povídáme si o změnách věcí, oblékání, dětských her, bydlení atd. a také o slušném a šetrném zacházení s věcmi.	1, 3, 6

4. Rozmanitost přírody

<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku porovnáváme roční období, známe důležité změny v přírodě. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Využíváme listy, plody a další přírodniny k našemu tvoření 	3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na podzim lisujeme listy, lepíme z nich zvířata, květiny, stromy. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Lepíme, šijeme patchwork, vyrábíme květiny. 	3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Celoročně stavíme v lese domečky z přírodnin, soutěžíme. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Modelujeme zvířata z keramické hlíny, malujeme. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku využíváme encyklopedie a další knihy o přírodě. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Pečujeme o květiny ve družině- víme, co potřebují k životu, nařízkujeme některou. Zkoumáme, jak rostou kořínky, zasadíme je pro maminky 	1,3
<ul style="list-style-type: none"> • V jednotlivých ročních obdobích se učíme správně chovat v přírodě, při vycházce. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Pozorujeme změny v přírodě při procházce ke krmelci, společně vylezeme na posed (po domluvě s myslivcem). 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na vycházkách poznáváme ptáky, stromy, květiny. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • V jarních měsících si připravíme čaj z léčivých bylin. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Povídáme si o zvířatech, které máme doma, u babičky, které mají u sousedů. Víme, co potřebují k životu, jak se o ně dobře starat. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Pozorujeme jarní a podzimní práce na poli. 	1, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Pozorujeme počasí, vítr, mraky, teplotu. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku se učíme přírodu chránit, třídíme odpad. Povídáme si o energii, příležitostně se projdeme blíž k větrným elektrárnám, učíme se šetřit vodou, elektřinou. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Vyprávíme si o přírodních katastrofách (voda, vítr, oheň, zemětřesení). 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Na jaře se projdeme vesnicí, objevujeme narozená mláďata, povídáme si s majiteli o jejich chovu. 	1, 2, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Na jaře a na podzim se učíme správně chovat v blízkosti včelínů. Víme, jak jsou včely užitečné, ale i nebezpečné. 	1, 2, 3

5. Člověk a jeho zdraví

<ul style="list-style-type: none"> • Celoročně využíváme encyklopedie, hrajeme „Kostíka“ na počítači. 	1, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Skládáme model lidského těla, učíme se pojmenovat kosti, orgány. 	1, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Vyprávíme si o zdravém životním stylu, oblékáme panáčky podle ročních období. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Hodnotíme naše odpolední svačiny. 	1, 3
<ul style="list-style-type: none"> • V průběhu celého roku si povídáme o víkendových jídlech, oslavách, zabíjačkách. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Dbáme na dodržování hygieny před jídlem, po použití toalety. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Na jaře a na podzim si na vycházkách povídáme o sběru lesních plodů a jejich zpracování, skladování, než je dáme do pusy. 	1, 2, 3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitostně se učíme ošetřovat malá zranění, učíme se bezpečně chovat v přírodě, na vycházkách. 	1, 2, 3
<ul style="list-style-type: none"> • Podle počasí chodíme ven, sportujeme venku v každém ročním období. 	2, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Hrajeme jednoduché hry, soutěživé, ve družstvech. Využíváme tělocvičnu. 	3, 6
<ul style="list-style-type: none"> • Učíme se hrát „fair play“, jsme zdravě soutěživí, nepoužíváme nevhodné výrazy, chováme se k sobě kamarádsky. 	1, 3, 4, 6